

35/2014

Javaslat a Debreceni Értéktárba történő felvételéhez**I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI**

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Szent Anna Főplébánia

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Orosz Lőrinc** prépost plébános

Levelezési cím: 4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

Telefonszám: 536652

E-mail cím: szentannapl@gamil.com

II. A TELEPÜLÉSI ÉRTÉK ADATAI

1. A települési érték megnevezése:

Barokk monstrancia

2. A települési érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet ipari és műszaki megoldások **kulturális örökség** sport természeti környezet turizmus

3. A települési érték fellelhetőségének helye:

Szent Anna Székesegyház (emeleti kiállító-terem) Debrecen, Szent Anna u. 17.

4. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A barokk monstranciát a 18. sz. egyik leghíresebb magyar műhelyben, Lőcsén készítette Szilassy János ötvösművész, 1752-ben, néhány évvel a reformáció után újra felépült debreceni Szent Anna-templom felszentelését követően. A rendkívül nagyméretű, kivételes művészeti értéként számon tartott, aranyozott ezüst monstrancia talapzatán egy fa árnyékában alvó Jákob alakját látjuk, fölötte egy hatalmas kerub áll. A fa lombkoronájának közepén helyezkedik el az Oltáriszentséget tartó, üvegezett ostyaház, amelyben kövekkel kirakott lunula (hold alakú ostyatartó) látható. Ezt díszes, csiszolt gyöngyökkel díszített, üde-zöld koszorú övezi. A lombkorona dicsfényként kiszélesedő sugarai között u 12 törzset jelképező, színes zománcképeket látunk. A csúcson, az Atyaisten zománcképe fölött, ékkövekkel kirakott kereszt zárja a kompozíciót. A monstrancia az ószövetségi gyökerekből kisanjadó keresztény hit lényegére mutat, középpontba helyezve az Eucharisziában jelenlévő Krisztust. A barokk monstranciát 2013-ban restauráltatta a Szent Anna Plébánia. Jelenleg az Őseink hite c. kiállításban látható.

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Eredeti barokk ötvösművészeti alkotás. Műtárgyként nagy értéke, hogy ismert az alkotója, valamint a készítés helye és ideje. Vallási jelentőségét az adja, hogy az egyedi, igen ritka kompozíciójú liturgikus tárgy a reformáció után Debrecenbe visszatelepült katolikus hitéletet szolgálta. Századokon át ebben helyezték ki az Oltáriszentséget szentségimádásra és az ünnepi körmenetek fényét emelte. Imádkozott előtte az utolsó magyar királyi pár is.

6. A települési értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

P. Szalay Emőke tanulmánya

Dátum: 2014. január 25.

Aláírás

Szakmai ajánló: Keresztesné dr. Várhelyi Ilona
ny. muzeológus